

Motion till riksdagen

1989/90:Ju507

av Jan Andersson och Bengt Silfverstrand (båda s)
Bättre förhållanden vid häktena

De nya reglerna om anhållande och häktning trädde i kraft den 12 april 1988. De nya reglerna berör förutsättningarna för att få tillgripa anhållande och häktning samt tidsfristerna för domstolsprövning av sådana frihetsberövanden. En möjlighet till s.k. utredningshäktning har införts och dessutom ska ett frihetsberövande alltid prövas av domstol senast inom fyra dygn.

Domstolsverket har gjort en utvärdering av häktningsreformen. Den visar bl.a. att antalet beslut vid tingsrätterna i häktningsfrågor har ökat med 29 %. Eftersom åklagarna något oftare får bifall till sina häktningsyrkanden har andelen häktade stigit något mer. Den kraftiga ökningen av antalet häktade har framför allt orsakats av de kortare tidsfristerna. Dock tyder inget i domstolsverkets undersökning på att fler oskyldiga häktats eller på att fler häktats på grund av en lindrigare brottslighet.

Genom reformen har häktningsförhandlingar måst hållas även under helger. Totalt har 23 % av förhandlingarna ägt rum under veckosluten. Här finns emellertid stora lokala variationer. I Helsingborg har inte mindre än 36 % av häktningsförhandlingarna skett på helgerna. Detta har gjort att häktespersonalens arbetsbörda ökat avsevärt. Endast under 16 av de totalt 110 lördagar eller helgdagar som den nyinrättade beredskapsstyrkan varit i tjänst har häktespersonalen inte inkallats till aktiv tjänst. Sannolikheten att bli inkallad till aktiv tjänst uppgår således till 0.85. Det är angeläget att man försöker finna orsakerna till de stora lokala olikheter som finns då det gäller förläggning av häktesförhandlingar på helger. Åtgärder behövs för att den organisation som finns t.ex. vid häktet i Helsingborg skall kunna klara sina arbetsuppgifter.

Transportorganisationen fungerar i dag inte tillfredsställande. Att häkteslagen har inneburit krav på fler och snabbare transporter är en orsak. En annan är att antalet transporter på helger på grund av LVM och avvisingar av flyktingar också har ökat. Det finns anledning att se över tidsfristernas inverkan på kriminalvårdens transportorganisation i syfte att samordna resurserna på ett bättre sätt.

Det är en risk att de som är intagna på häkte passiviseras. Därför har lokalmässiga förutsättningar skapats för att motverka en sådan passivering. Möjligheter till fysiska aktiviteter och samvaro av annat slag finns numera. Problemet är emellertid att personalen inte givits tillräcklig tid att genomföra aktiviteterna. Det räcker inte att bygga lokaler för att motverka passivering. Även andra åtgärder fordras.

Hemställan

Mot. 1989/90

Ju507

Med anledning av vad som ovan anförts hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av åtgärder för att förbättra förhållandena vid häktena.

Stockholm den 23 januari 1990

Jan Andersson (s)

Bengt Silfverstrand (s)